

Dosarul nr. 2ra-1429/2018

Prima instanță, Judecătoria Chișinău, sediul Central (V.Puica)
Instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău (A.Panov, M. Anton, V. Cotorobai)

DECIZIE

19 septembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Iulia Sîrcu
Dumitru Visternicean
Maria Ghervas
Dumitru Mardari
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de către Parascovia Ciubotaru și Nicolae Ciubotaru,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Raisa Lozovan împotriva lui Nicolae Ciubotaru și Parascoviei Ciubotaru cu privire la încasarea sumei, și la cererea reconvențională depusă de Parascovia Ciubotaru împotriva Raisei Lozovan cu privire la încasarea sumei,

împotriva deciziei din 29 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău prin care a fost admis apelul declarat de Raisa Lozovan, casată parțial hotărârea din 25 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central și emisă în partea dată o nouă hotărâre,

c o n s t a t ă :

La 27 septembrie 2016 Raisa Lozovan a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Nicolae Ciubotaru și Parascoviei Ciubotaru cu privire la încasarea sumei.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că în 2014, a încheiat cu Nicolae Ciubotaru și Parascovia Ciubotaru, în formă verbală, o înțelegere conform căreia Parascovia Ciubotaru și Nicolae Ciubotaru s-au obligat să-i acorde ajutor financiar și moral, iar dânsa să testeze pârâților apartamentul nr.12 de pe str. XXXXX.

A relata că după o perioadă, pârâții au început să ignore înțelegerea dintre ei, făcând presiune asupra reclamantei pentru a fi încheiat un contract de întreținere pe viață.

Raisa Lozovan a menționat că nefiind de acord cu propunerea lui Nicolae Ciubotaru și Parascoviei Ciubotaru, ultimii au insistat să le fie restituite sumele bănești cheltuite în scopul întreținerii dânsei.

Totodată a susținut că conform recipiselor din 19 mai 2016 și 25 mai 2016 reclamanta a restituit, conform calculelor pârâților suma de 40 000 lei. Ulterior, comparând calculul său cu cel prezentat de Nicolae Ciubotaru și Parascovia Ciubotaru, a constatat că sumele diferă, iar suma reală a cheltuielilor pentru întreținere a constituit 32 263 lei, respectiv mai puțin cu 7 737 lei.

În scopul soluționării litigiului pe cale amiabilă, reclamanta s-a adresat cu reclamație către pârâți, solicitând restituirea sumei achitate în plus de 7 737 lei, însă a primit refuz.

Solicită Raisa Lozovan încasarea sumei de 7 737 de lei.

La 11 aprilie 2017 Parascovia Ciubotaru a depus cerere reconvențională împotriva Raisei Lozovan cu privire la încasarea sumei.

În motivarea acțiunii a invocat că pe parcursul anilor 2014-2016 conform înțelegerii cu Raisa Lozovan au cheltuit suma de 60 000 de lei pentru întreținerea acesteia, iar prin recipisele din 19 mai 2016 și 25 mai 2016, Raisa Lozovan a restituit doar suma de 40 000 de lei, rămânând să ramburseze încă 10 975 de lei, fapt confirmat prin lista cheltuielilor suportate.

Solicită încasarea de la Raisa Lozovan a sumei de 10 975 lei.

Prin hotărârea din 25 septembrie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Central atât acțiunea inițială depusă de Raisa Lozova cât și acțiunea reconvențională depusă de Parascovia Ciubotaru au fost respinse.

La 23 octombrie 2017 Raisa Lozovan, reprezentată de avocatul Daniela Sandu a depus apel împotriva hotărârii din 25 septembrie 2017, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii inițiale depusă de Raisa Lozovan.

Prin decizia din 29 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul depus de Raisa Lozovan, casată parțial hotărârea din 25 septembrie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Central și emisă în parte o nouă hotărâre prin care cererea depusă de Raisa Lozovan împotriva lui Nicolae Ciubotaru și Parascoviei Ciubotaru privind încasarea sumei a fost admisă. A fost încasat de la Parascovia Ciubotaru și Nicolae Ciubotaru în beneficiul Raisei Lozovan suma de 7 737 lei și cheltuieli de judecată în mărime de 112, 50 lei.

La 23 mai 2018 Parascovia Ciubotaru și Nicolae Ciubotaru au depus recurs împotriva deciziei din 29 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului au indicat dezacordul cu decizia instanței de apel, menționând că nu au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei în fond, concluziile instanței de apel expuse în decizie vin în contradicție cu circumstanțele cauzei, instanța de apel a încălcat și aplicat eronat normele de drept material, iar intimatul nu a fost citat legal despre locul și data examinării cauzei.

Consideră neîntemeiată concluzia instanței de apel referitor la încasarea sumei de 7 737 lei din contul Parascoviei Ciubotaru și a lui Nicolae Ciubotaru în beneficiul Raisei Lozovan, deoarece, cheltuielile pentru întreținerea ultimei pe perioada anilor 2014 – 2016 au fost calculate de recurenți în prezența lui Aurel Babiuc și Dmitrii Babiuc - rudele intimatului, care nu au avut nici o pretenție și au

semnat recipisele prin care Raisa Lozovan a restituit suma de 40 000 lei, respectiv suma dată a fost evaluată bilateral și de comun acord.

Mai mult, pe recipisele din 19 mai 2016 și 25 mai 2016 intimata Raisa Lozovan a indicat expres că nu are careva pretenții către Parascovia Ciubotaru.

Totodată, susține că instanța de apel a fost în imposibilitate de reține ca mijloc de probă calculele prezentate de intimată, deoarece lista de cheltuieli a fost întocmită unilateral de către Raisa Lozovan, fără a fi recunoscută și contrasemnata de recurenți.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia la data de 29 martie 2018.

Recurenții au recepționat decizia instanței de apel la data de 21 mai 2018, fapt confirmat prin recipisă (f.d.152).

Astfel, recursul, declarat la 23 mai 2018, este în termen.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea din 05 septembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție completul din 3 judecători a considerat recursul declarat de Nicolae Ciubotaru și Parascovia Ciubotaru admisibil și a decis examinarea acestuia în fond de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul declarat de Nicolae Ciubotaru și Parascovia Ciubotaru, a casa decizia instanței de apel și a menține hotărârea primei instanțe din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Din materialele dosarului rezultă că, în anul 2014 între Raisa Lozovan, Nicolae Ciubotaru și Parascovia Ciubotaru a fost încheiat, în formă verbală o înțelegere conform căreia Nicolae Ciubotaru și Parascovia Ciubotaru s-au angajat să îi acorde întreținere Raisei Lozovan, iar aceasta să testeze apartamentul nr.12 de pe str. XXXXX.

La 26 decembrie 2014 Raisa Lozovan prin testamentul nr.5884 a testat Parascoviei Ciubotaru toată averea, care la ziua decesului urma să îi aparțină (f.d.84).

Actele cauzei mai atestă că Parascovia Ciubotaru și Nicolae Ciubotaru în perioada 2014 – 2016 au acordat îngrijire Raisei Lozovan, prin achitarea serviciilor comunale, procurarea produselor alimentare și medicamentelor, deplasarea la medic, etc.

La 17 mai 2016 de către notarul Viorica Șevciuc a fost revocat testamentul nr.5884 din 26 decembrie 2014, în baza cererii depuse de Raisa Lozovan (f.d.85).

Conform recipiselor din 19 mai 2016 și 25 mai 2016 Raisa Lozovan a restituit Parascoviei Ciubotaru sumele de 22 170 lei și 17 800 lei pentru întreținerea sa în perioada 2014 – 2016 (f.d.5-6).

La 20 august 2016 Raisa Lozovan a expediat în adresa lui Nicolae Ciubotaru și Parascoviei Ciubotaru o reclamație, prin care a solicitat restituirea sumei de 7 737 lei din motiv că calculele prezentate de părți nu corespund cu calculele efectuate de ea.

La 27 septembrie 2016 Raisa Lozovan a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Nicolae Ciubotaru și Parascoviei Ciubotaru cu privire la încasarea sumei de 7 737 lei.

La 12 aprilie 2017 Parascovia Ciubotaru a depus acțiune reconvențională împotriva Raisei Lozovan cu privire la încasarea sumei de 10 975 lei.

Fiind investită cu judecarea acțiunii depuse de Raisa Lozovan și acțiunii reconvenționale depusă de Parascovia Ciubotaru, prima instanță a ajuns la concluzia respingerii acestora.

Judecând apelul depus de Raisa Lozovan, instanța de apel l-a considerat întemeiat și casând parțial hotărârea primei instanțe a emis în partea dată o nouă hotărâre prin care s-a admis acțiunea depusă de Raisa Lozovan și s-a încasat de la Parascovia Ciubotaru în beneficiul Raisei Lozovan suma de 7 737 lei și cheltuieli de judecată în mărime de 112, 50 lei.

Instanța de recurs constată, însă, că instanța de apel a interpretat eronat normele de drept material și a dat o apreciere greșită materialului probator anexat la dosar, pe când prima instanță, justificat și amplu argumentat, cu pronunțarea asupra tuturor aspectelor importante și cu trimitere la probele administrate, având în susținere cadrul legal aplicabil în speță, corect a ajuns la concluzia respingerii acțiunii depusă de Raisa Lozovan și acțiunii reconvenționale depusă de Parascovia Ciubotaru.

În susținerea opiniei date se vor reține prevederile art. 1389 alin. (1) Cod civil, care stabilesc că, persoana care, fără temei legal sau contractual, a dobândit ceva (acceptant) ca urmare a executării unei prestații de către o altă persoană (prestator) sau a realizat în alt mod o economie din contul altuia este obligată să restituie acestei alte persoane ceea ce a primit sau a economisit.

După cum rezultă din materialele cauzei, Parascovia Ciubotaru și Nicolae Ciubotaru au efectuat în perioada 2014 – 2016 cheltuieli pentru întreținerea Raisei Lozovan, care conform recipiselor din 19 mai 2016 și 25 mai 2016 au fost evaluate de comun acord cu intimata și rudele acesteia la suma de 40 000 lei(f.d.5-6).

Totodată, din recipisele menționate se atestă că Raisa Lozovan a restituit sumele de 22 170 lei și 17 800 lei Parascoviei Ciubotaru și lui Nicolae Ciubotaru, fără a invoca careva pretenții față de aceștia, fapt confirmat prin aplicarea semnăturii.

Or, intimata fără un temei legal sau contractual a beneficiat de suma de 40 000 de lei care a fost cheltuită de Parascovia Ciubotaru și Nicolae Ciubotaru, fără a respecta acordul stabilit între părți și a avea conduita așteptată de recurenți, iar conform art. 1390 alin. (1) din Cod civil, cel care prestează ceva altuia nu pentru executarea unei obligații, ci cu intenția, recunoscută de acceptant, de a-l

determina pe acesta la o anumită conduită poate cere restituirea prestației dacă acceptantul nu a avut conduita urmărită de cel care a prestat.

În aceste circumstanțe, se atestă corectă concluzia primei instanțe referitor la faptul că între Raisa Lozovan, Parascovia Ciubotaru și Nicolae Ciubotaru nu au existat obligații contractuale conform art.839-840 Cod civil, deoarece între părți nu a fost încheiat nici un contract de înstrăinare a bunului cu condiția întreținerii pe viață, or, acest contract se încheie în formă scrisă, pe când între părți a fost o înțelegere verbală.

Prin urmare, instanța de recurs reține că instanța de apel neîntemeiat a dispus încasarea sumei de 7 737 lei din contul Parascoviei Ciubotaru și a lui Nicolae Ciubotaru în beneficiul Raisei Lozovan, deoarece din recipisele din 19 mai 2016 și din 25 mai 2016 rezultă că la suma de 40 000 lei care a fost cheltuită de Parascovia Ciubotaru și Nicolae Ciubotaru pentru perioada 2014 – 2016 s-a ajuns de comun acord cu Raisa Lozovan și rudele acesteia, fără ca ultimii să indice careva pretenții.

Mai mult, instanța de apel a dispus încasarea sumei de 7 737 lei în beneficiul intimitei doar reieșind din listele de cheltuieli prezentate de Raisa Lozovan, însă acestea au fost întocmite de către intimată, fără a fi recunoscute și semnate de recurenți.

Respectiv, prima instanță întemeiat a dispus respingerea acțiunii depusă de Raisa Lozovan ca neîntemeiată.

De asemenea, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră corectă și soluția primei instanțe de respingere a acțiunii reconvenționale depusă de Parascovia Ciubotaru, or, conform recipiselor din 16 mai 2016 și 25 mai 2016 Parascovia Ciubotaru a primit suma de 39 970 lei, indicând că pretenții față de Raisa Lozovan nu are (f.d.5, verso).

În conexiunea celor relatate se constată că instanța de apel nu a calificat corect, din punct de vedere juridic, acțiunile cu care a fost investită, ce a dus la emiterea unei soluții greșite, pe când prima instanță în mod temeinic și legal a respins acțiunea depusă de Raisa Lozovan și acțiunea reconvențională depusă de Parascovia Ciubotaru.

Distinct de cele relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) Codul de procedură civilă, Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Parascovia Ciubotaru și Nicolae Ciubotaru.

Se casează decizia din 29 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău și se menține hotărârea din 25 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Raisa Lozovan

împotriva lui Nicolae Ciubotaru și Parascoviei Ciubotaru cu privire la încasarea sumei, și la cererea reconvențională depusă de Parascovia Ciubotaru împotriva Raisei Lozovan cu privire la încasarea sumei.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Iulia Sîrcu

judecătorii

Dumitru Visternicean

Maria Ghervas

Dumitru Mardari

Galina Stratulat